

opusdei.org

Papa Francesc: "La Bíblia és la gran història d'amor"

El Papa Francesc dedica el missatge per a la 54 Jornada Mundial de les Comunicacions Socials al tema de la narració perquè segons afirma: "Necessitem respirar la veritat de les bones històries: històries que construeixin".

29/01/2020

***MISSATGE DEL SANT PARE
FRANCESC***

PER A LA 54 JORNADA MUNDIAL
DE LES COMUNICACIONS SOCIALS

***Perquè puguis explicar i gravar a
la memòria (cf. Ex10, 2)***

La vida es fa història

Vull dedicar el *Missatge* d'aquest any al tema de la narració, perquè crec que per no perdre'ns necessitem respirar la veritat de les bones històries: històries que construeixin, no que destrueixin; històries que ajudin a retrobar les arrels i la força per avançar junts. Enmig de la confusió de les veus i dels missatges que ens envolten, necessitem una narració humana, que ens parli de nosaltres i de la bellesa que tenim. Una narració que sàpiga mirar el món i els esdeveniments amb tendresa; que expliqui que som part d'un teixit viu; que reveli l'entreteixit dels fils amb què estem units els uns als altres.

1. Teixir històries

L'home és un ésser narrador. Des de la infància tenim gana d'històries com tenim gana d'aliments. Tant en forma de contes com de novel·les, de pel·lícules, de cançons, de notícies... les històries influeixen en la nostra vida, encara que no en siguem conscients. Sovint decidim què està bé o malament de fer basant-nos en els personatges i en les històries que hem assimilat. Els relats ens ensenyen; plasmen les nostres conviccions i els nostres comportaments; ens poden ajudar a entendre i a dir qui som.

L'home no és només l'únic ésser que necessita vestir-se per cobrir la seva vulnerabilitat (cf. *Gn* 3, 21), sinó que també és l'únic ésser que necessita “revestir-se” d'històries per custodiar la seva vida. No teixim només roba, sinó també relats: de fet, la capacitat humana de “teixir” implica tant els

teixits com els *textos*. Les històries de cada època tenen un “teler” comú: l’estructura preveu “herois”, també actuals, que per dur a terme un somni s’enfronten a situacions difícils, lluiten contra el mal empesos per una força que els dona valentia, la de l’amor. Submergint-nos en les històries podem trobar motivacions heroiques per enfrontar els reptes de la vida.

L’home és un ésser narrador perquè és un ésser en realització, que es descobreix i s’enriqueix en les trames dels seus dies. Però, des del principi, el nostre relat es veu amenaçat: en la història serpenteja el mal.

2. No totes les històries són bones

«El dia que mengueu d’ell [...] sereu com Déu» (cf. *Gn* 3, 5). La temptació de la serp introdueix en la trama de la història un nus difícil de desfer. “Si posseeixes, et convertiràs,

assoliràs...”, xiuxiueja encara avui qui se serveix de l’anomenat *storytelling* amb finalitats instrumentals. Quantes històries ens narcotitzen i ens convencen que contínuament necessitem tenir, posseir, consumir per ser feliços. Gairebé no ens adonem de com ens tornem àvids de xafarderies i tafaneries, de quanta violència i falsedat consumim. Sovint, als telers de la comunicació, en lloc de relats constructius, que són un aglutinant dels llaços socials i del teixit cultural, es fabriquen històries destructives i provocadores, que desgasten i trenquen els fils fràgils de la convivència. Recopilant informació no contrastada, repetint discursos trivials i falsament persuasius, fujetejant amb proclames d’odi, no es teixeix la història humana, sinó que es desposseeix l’home de la dignitat.

Però mentre que les històries utilitzades amb finalitats

instrumentals i de poder tenen una vida breu, una bona història és capaç de transcendir els límits de l'espai i del temps. A distància de segles continua sent actual, perquè alimenta la vida. En una època en què la falsificació és cada vegada més sofisticada i assoleix nivells exponencials (el *deepfake*), necessitem saviesa per rebre i crear relats bonics, veritables i bons. Necessitem valor per rebutjar els que són falsos i malvats. Necessitem paciència i discerniment per redescobrir històries que ens ajudin a no perdre el fil entre les moltes laceracions d'avui; històries que treguin a la llum la veritat del que som, fins i tot en l'heroïcitat ignorada de la vida quotidiana.

3. La *Història de les històries*

La Sagrada Escriptura és una *Història d'històries*. ¡Quantes vivències, pobles, persones ens

presenta! Ens mostra des del principi un Déu que és creador i narrador alhora. En efecte, pronuncia la seva Paraula i les coses existeixen (cf. *Gn* 1). A través de la seva narració Déu crida les coses a la vida i, com a colofó, crea l'home i la dona com els seus interlocutors lliures, generadors d'història al seu costat. En un salm, la criatura diu al Creador: «Tu has creat les meves entranyes, m'has *teixit* en el si matern. Et dono gràcies perquè són *admirables les teves obres* [...], no desconeixes els meus ossos. Quan, secretament, m'anava formant i *entreteixint* en la profunditat de la terra» (139, 13-15). No naixem realitzats, sinó que necessitem constantment ser “teixits” i “brodats”. La vida ens va ser donada per convidar-nos a continuar teixint aquesta “obra admirable” que som.

En aquest sentit, la Bíblia és la gran història d'amor entre Déu i la humanitat. Al centre hi ha Jesús: la

seva història porta al compliment de l'amor de Déu per l'home i, alhora, la història d'amor de l'home per Déu. L'home serà cridat així, de generació en generació, a *explicar i gravar en la seva memòria* els episodis més significatius d'aquesta *Història d'històries*, els que puguin comunicar el sentit del que ha passat.

El títol d'aquest *Missatge* s'ha agafat del llibre de l'Èxode, un relat bíblic fonamental, en què Déu intervé en la història del seu poble. De fet, quan els fills d'Israel estaven esclavitzats van clamar a Déu, Ell els va escoltar i va recordar: «Déu va *recordar* l'aliança que havia fet amb Abraham, Isaac i Jacob. Déu va mirar els israelites i es va fer càrrec de la seva situació» (*Ex 2, 24-25*). De la memòria de Déu brolla l'alliberament de l'opressió, que té lloc a través de signes i prodigis. És llavors quan el Senyor revela a Moisès el sentit de tots aquests signes: «*Així podràs*

explicar [i gravar en la memòria] als teus fills i als teus nets [...] quins prodigis he obrat enmig seu. I vosaltres sabreu que jo soc el Senyor» (Ex 10, 2). L'experiència de l'Èxode ens ensenya que el coneixement de Déu es transmet sobretot explicant, de generació en generació, com Ell continua fent-se present. El Déu de la vida es comunica explicant la vida.

El mateix Jesús parlava de Déu no amb discursos abstractes, sinó amb paràboles, narracions breus, preses de la vida quotidiana. Aquí la vida es fa història i després, per a qui l'escolta, la història es fa vida: aquesta narració entra en la vida de qui l'escolta i la transforma.

No és casualitat que també els Evangelis siguin relats. Mentre ens informen sobre Jesús, ens “*performen*”^[1] Jesús, ens conformen a Ell: l'Evangelí demana al lector que

participi en la mateixa fe per compartir la mateixa vida. L'Evangelí de Joan ens diu que el Narrador per excel·lència —el Verb, la Paraula— es va fer narració: «El Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha *explicat*» (cf. Jn 1, 18). He fet servir el terme “explicat” perquè l'original *exeghésato* es pot traduir com a “revelat” o com a “explicat”. Déu s'ha entreteixit personalment en la nostra humanitat, i així ens ha donat una nova manera de teixir les nostres històries.

4. Una història que es renova

La història de Crist no és patrimoni del passat, és la nostra història, sempre actual. Ens mostra que a Déu li importa tant l'home, la nostra carn, la nostra història, fins al punt de fer-se home, carn i història. També ens diu que no hi ha històries humanes insignificants o petites. Després que Déu es va fer història, tota història

humana és, d'alguna manera, història divina. En la història de cada home, el Pare torna a veure la història del seu Fill que va baixar a la terra. Tota història humana té una dignitat que no es pot suprimir. Per tant, la humanitat es mereix relats que estiguin a la seva altura, a aquesta altura vertiginosa i fascinant a la qual Jesús la va elevar.

Escrivia sant Pau: «Sou una carta que ve de Crist [...] No ha estat escrita amb tinta, sinó amb l'Esperit del Déu viu, i no en taules de pedra, sinó en taules de carn, en els vostres cors» (2 Co 3, 3). L'Esperit Sant, l'amor de Déu, escriu en nosaltres. I en escriure'ns dins, grava en nosaltres el bé, ens ho recorda. *Re-cord*ar vol dir, efectivament, *portar al cor*, “escriure” al cor. Per obra de l'Esperit Sant cada història, fins i tot la més oblidada, fins i tot la que sembla que està escrita amb les línies més tortes, es pot tornar inspirada,

pot renéixer com una obra mestra i convertir-se en un apèndix de l'Evangelí. Com les *Confessions* d'Agustí. Com *El relat del pelegrí* d'Ignasi. Com la *Història d'una ànima* de Santa Teresa del Nen Jesús Com *Els promesos*, com *Els germans Karamàzov*. Com tantes històries innombrables que han escenificat admirablement la trobada entre la llibertat de Déu i la de l'home. Cadascú de nosaltres coneix diferents històries que fan olor d'Evangelí, que han donat testimoni de l'Amor que transforma la vida. Aquestes històries requereixen ser compartides, explicades i viscudes en totes les èpoques, amb tots els llenguatges i per tots els mitjans.

5. Una història que ens renova

En tot gran relat hi ha en joc el nostre. Mentre llegim l'Esclatúra, les històries dels sants, i també aquests textos que han sabut llegir l'ànima de

l'home i treure a la llum la seva bellesa, l'Esperit Sant és lliure d'escriure al nostre cor i renovar en nosaltres la memòria del que som als ulls de Déu. Quan rememorem l'amor que ens va crear i ens va salvar, quan posem amor a les nostres històries diàries, quan teixim de misericòrdia les trames dels nostres dies, llavors girem full. Ja no estem lligats als records i a les tristesses, enllaçats a una memòria malalta que ens empresona el cor, sinó que quan ens obrim als altres, ens obrim a la visió mateixa del Narrador. Explicar a Déu la nostra història no és mai inútil; encara que la crònica dels esdeveniments es mantingui inalterada, el sentit i la perspectiva canvien. Explicar-se al Senyor és entrar en la seva mirada d'amor compassiu cap a nosaltres i cap als altres. A Ell li podem narrar les històries que vivim, portar-lo a les persones, confiar-li les situacions. Amb Ell podem lligar el teixit de la

vida, arreglar els estripalls i els esquinçalls. Tots ho necessitem!

Amb la mirada del Narrador —l'únic que té el punt de vista final— ens apropem després als protagonistes, als nostres germans i germanes, actors al nostre costat de la història d'avui. Sí, perquè ningú no és un extra a l'escenari del món i la història de cadascú està oberta a la possibilitat de canviar. Fins i tot quan expliquem el mal podem aprendre a deixar espai a la redempció, podem reconèixer enmig del mal el dinamisme del bé i fer-li lloc.

No es tracta, doncs, de seguir la lògica de l'*storytelling*, ni de fer o fer-se publicitat, sinó de recordar el que som als ulls de Déu, de donar testimoni del que l'Esperit escriu als cors, de revelar a cadascú que la seva història conté obres meravelloses. Per a això, ens encomanem a una

dona que va teixir la humanitat de Déu en el seu si i —diu l'Evangelí— va entreteixir tot el que li passava. La Mare de Déu ho guardava tot, ho meditava al seu cor (cf. *Lc 2, 19*). Demanem ajuda a aquella que va saber desfer els nusos de la vida amb la força suau de l'amor:

Oh, Maria, dona i mare, tu vas teixir en el teu si la Paraula divina, tu vas narrar amb la teva vida les obres magnífiques de Déu.

Escolta les nostres històries, guarda-les al teu cor i fes teves aquestes històries que ningú no vol escoltar.

Ensenya'ns a reconèixer el fil bo que guia la història. Mira el cúmul de nusos en què s'ha enredat la nostra vida, paralitzant la nostra memòria.

Les teves mans delicades poden desfer qualsevol nus. Dona de l'Esperit, mare de la confiança, inspira'ns també a nosaltres.

Ajuda'ns a construir històries de pau, històries de futur. I mostra'ns el camí per recórrer-les junts.

Roma, a Sant Joan del Laterà, el 24 de gener del 2020, festa de sant Francesc de Sales.

Franciscus

[1] Cf. Benet XVI, Carta enc. *Spe salvi*, 2: «El missatge cristià no era només “informatiu”, sinó “performatiu”. Això vol dir que l’Evangeli no és només una comunicació de coses que es poden saber, sinó una comunicació que comporta fets i canvia la vida».

Traducció pròpia al català del text de News.va. Aquest text es va publicar per primera vegada el 27 de gener de 2018.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/papa-francesc-
missatge-jornada-mundial-de-les-
comunicacions-socials-2020/](https://opusdei.org/ca-ad/article/papa-francesc-missatge-jornada-mundial-de-les-comunicacions-socials-2020/)
(11/04/2025)